

■ Στο Μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτου επί τη 28η Ὀκτωβρίου

Τιμή καὶ Μνήμη στὶς Θυσίες τῶν Διαχρονικῶν Ἡρώων *

Ἀπαράδεκτοι καὶ καταδικαστέοι οἱ βανδαλισμοὶ

*τῆς Μερόπης Ν. Σπυροπούλου
Ὁμοτίμου Καθηγητριάς
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*

Εἶχαν καιρὸ νὰ βρεθοῦν ἀπὸ κοντά. Γι' αὐτὸ καί, μὲ πολὺ προθυμία, ἀνταποκρίθηκαν, καὶ οἱ πέντε, στὴν πρόταση τῆς Μαρίκας νὰ συναντηθοῦν, ἐκεῖνο τὸ

πρωῖνὸ γιὰ καφεδάκι, στὴν Καφετέρια τοῦ μεγάλου ξενοδοχείου, κοντὰ στὴν Πλατεία Συντάγματος. Ἦθελαν πολὺ ὅλες τους νὰ εἰδωθοῦν γιὰ νὰ «τὰ ποῦν», πρὶν ἀρχίσουν νὰ «σκορπίζουν» γιὰ τὶς καλοκαιρινὲς διακοπὲς

μὲ τὶς οἰκογένειές τους.

Παλιές συμμαθήτριες, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ φοιτοῦσαν στὸ Ἀβερῶφειο Γυμνάσιο Θηλέων, ἐκεῖ στὴν ἀξέχαστη Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἰγύπτου, εἶχαν διατηρήσει μιὰ ὄμορφη, ζεστὴ φιλία. Μιὰ φιλία πού, ἂν καὶ εἶχαν περάσει... τόσα χρόνια («τί χρειάζεται νὰ λέμε ἀριθμούς;», ἔλεγαν συχνὰ γελώντας), τὶς ἔκανε νὰ λαχταροῦν νὰ βρίσκονται μαζί, μιὰ φορὰ κάθε τόσο, γιὰ νὰ θυμηθοῦν, πάλι καὶ πάλι, κάποιες χαρούμενες περασμένες μέρες. Ἦ γιὰ νὰ ἀναφερθοῦν, συχνὰ βουρκώνοντας, σὲ κάποιες ποὺ εἶχαν φύγει, ἀφήνοντας ἄδεια τὴν θέση τους στὴν παρέα.

Ὅπως κάθε φορὰ, ἔτσι κι ἐκεῖνο τὸ πρωῖνὸ, ὑποδέχτηκαν μὲ

χαρά ή μιὰ τὴν ἄλλη. Κι ἀφοῦ ἔκαναν, μὲ τὴν σειρά, μιὰ γρήγορη ἄλλὰ ἄρκετὰ περιεκτικὴ ἀλληλοενημέρωση γιὰ τὰ νέα τους, σὰν προσυνηνομημένες, ἀναφέρθηκαν στὴν Νανά. Τὴν εἶχαν πρόσφατα ἀποχαιρετήσει καὶ δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀποδεχθεῖ τὴν ἀπουσία της ποὺ τὶς εἶχε πολὺ πικράνει. Θυμήθηκαν, θυμήθηκαν...

Γιὰ νὰ ἐλαφρώσει λίγο τὸ βαρὺ κλίμα ἀλλάζοντας θέμα, ἡ Μαρίκα ποὺ καθόταν κοντὰ στὴν τζαμαρία, μὲ θεὰ πρὸς τὸ Μέγαρο τῆς Βουλῆς, ρώτησε:

- Εἶδατε βρὲ κορίτσια, τὶς μουντζοῦρες καὶ τὰ ντροπιαστικὰ «γκράφιτι» ποὺ ἔγραψαν κάποιοι **βάνδαλοι**, ἐδῶ κοντά, μπροστὰ ἀπὸ τὸ **Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου**;

Ἀμέσως, ἔγινε μιὰ πολὺ ζωνρὴ συζήτηση ποὺ κατέληξε στὴν γεμάτη πίκρα κοινὴ διαπίστωση τοῦ πόσο **ἀπαράδεκτη** καὶ **καταδικαστέα** ἦταν αὐτὴ ἡ **προσβολὴ** τοῦ σεπτοῦ Μνημεῖου.

Καὶ τότε ἦταν ποὺ θυμήθηκαν ἐκεῖνο τὸ καλοκαιρινὸ πρωῖνό...

* * *

Τελειόφοιτες, στὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ 1950, εἶχαν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς σχολικῆς χρονιάς, ἓνα μαγευτικὸ ὄνειρο. Τὴν πολυπόθητη «Ἐκδρομὴ στὴν Ἑλλάδα». Αὐτὴν ποὺ ὀργάνωνε κάθε χρόνο τὸ Σχολεῖο τους, κατὰ τὸν πρῶτο μῆνα τῶν καλοκαιρινῶν διακοπῶν. Τὴν ἐκδρομὴ ποὺ, ἢ ὑπέροχη Φιλολόγός τους, ἢ ὅποια θὰ ἦταν καὶ μιὰ ἀπὸ τοὺς συνοδοὺς Καθηγητές, συνήθιζε –γιὰ μιὰ ἀνάσα σὲ ὧρες κούρασης– νὰ τοὺς τὴν ὑπενθυμίζει μὲ χαμόγελο, χαρακτηρίζοντάς την ὡς **«Προσκύνημα στὴν Πατρίδα»**, καὶ αὐξάνοντας ἔτσι τὴν ἔνταση τῆς προσδοκίας.

Θυμήθηκαν... Μὲ τὶ ἀπερίγραπτη συγκίνηση ἔφτασαν στὸν Πειραιᾶ, κατέβηκαν ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ πάτησαν, γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ζωὴ τους, τὸ **«εὐλογημένο ἑλληνικὸ χῶμα»**. Αὐτὸ ποὺ τὸ εἶχαν ὑμνήσει οἱ στίχοι τοῦ Γεωργίου Δροσίνη κι ἐκεῖνες τοὺς εἶχαν ἀπαγγεῖλει πολλὲς φορές, κατὰ τὴν διάρκειά τῆς σχολικῆς τους ζωῆς.

Μεταφέρθηκαν, μὲ στρατιωτικὸ ὄχημα, καὶ ἐγκαταστάθηκαν

στὶς εἰδικὰ διαμορφωμένες αἰθουσες τῶν Σχολείων τοῦ Ἀμαρουσίου. Πραγματικὰ εὐτυχησμένες, ἀγωνιζόμενες νὰ νικήσουν τὴν κούραση καὶ τὴν νύστα τους, προσπαθοῦσαν νὰ μαντέψουν πῶς θὰ ἄρχιζε ἄραγε τὸ πρόγραμμα ποὺ εἶχαν καταστρώ-

σει γι' αὐτὲς οἱ Καθηγητές τους.

Ξύπνησαν γεμάτες λαχτάρα, ἀκούγοντας τὴν χαρούμενη «καλημέρα» τῆς Καθηγήτριάς τους, ἡ ὁποία τοὺς ζήτησε νὰ ἐτοιμαστοῦν γρήγορα καὶ νὰ φορέσουν τὰ λευκὰ φορέματα ποὺ εἶχαν στὶς ἀποσκευές τους, διότι, ὅπως διευκρίνησε:

- Μετὰ ἀπὸ τὴν προσευχὴ καὶ τὸ πρωῒνό, θ' ἀρχίσουμε τὸ Πρόγραμμα μας ἐκπληρώνοντας ἓνα χρέος. Θὰ καταθέσουμε στέφανο στὸ **Μνημεῖο τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου**.

Ἔτσι, εἶχαν βρεθεῖ, ἐκεῖνο τὸ καλοκαίρι, ἀκριβῶς ἐκεῖ μπροστά. Ἐκεῖ ποὺ τώρα ὑπῆρχαν οἱ **ἀσχήμιες** καὶ οἱ **βανδαλισμοί**. Εἶχαν παραταχθεῖ σὲ δύο σειρές, μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν πρώτη μαθήτριά τῆς Τάξης τους, ποὺ κρατοῦσε τὸ στεφάνι, καὶ δύο παραστάτιδες νὰ τὴν ἀκολουθοῦν. Καὶ στὸ πλάϊ, νὰ τὶς συνοδεύει ἡ καλὴ τους Καθηγήτριά.

Θυμήθηκαν ἀκόμα ὅτι, μόλις ἔγινε ἡ κατάθεση τοῦ στεφάνου, χωρὶς προσunenνόηση, εἶδαν ξαφνικὰ τὴν Καθηγήτριά τους νὰ γονατίζει μὲ σεβασμό. Ἀμέσως, ἀπαντώντας θαρρεῖς σ' ἓνα σιωπηλὸ προσκλητήριο, μιμήθηκαν ὅλες τους τὸ παράδειγμά της. Κι ἔμειναν ἐκεῖ σκυφτές, μὲ ἐσωτερικοὺς ἄηχους κραδασμούς, νὰ τιμοῦν νοερὰ τὴν **Μνήμη** καὶ τὶς **Θυσίες** τῶν **διαχρονικῶν Ἡρώων**, μέχρι πού, λίγα λεπτὰ ἀργότερα, φανερὰ συγκινημένη, σηκώθηκε ἡ αἰμνηστη ἐκείνη Καθηγήτριά.

* * *

Θυμήθηκαν. Καὶ ξαφνικὰ σώπασαν... Ἐκεῖνο τὸ καλοκαιρινὸ πρωῒνό... Πού, τώρα, λὲς καὶ ξαναστήθηκε ὀλοζώντανο καὶ μπροστά τους καὶ μέσα τους.

Δὲν εἶχε ὅμως πιά τὴν ἴδια ἐκείνη χρυσαφένια καὶ δοξαστικὴ λάμψη του. Ἔμοιαζε φορτωμένο μὲ κάτι σὰν μουντό, βουρκωμένο παράπονο...

(*) Περιοδ. «Σύνδεσμος» Καλαμάτας, ἀριθ. 500/Ἰούνιος-Ἰούλιος 2015, σελ. 170-171. Ἐπιμέλ. ἡμετ.